

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.646/2015/3. szám

A Debreceni Ítéltábla az előbb főtitkár, majd dr. Magyar Anikó ügyvéd (cím) által képviselt felperes neve (cím) felperesnek - a dr. Balázs László ügyvéd (cím) által képviselt alperes neve v.-i (cím) lakos alperes ellen kártérítés iránt indított ügyében a Debreceni Törvényszék 5.P.20.473/2015/16. számú ítélete ellen a felperes által 18. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 10 000 (Tízezer) forint fellebbezési eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A felperest a Tolna Megyei Bíróság 2004. október 7-én jogerőre emelkedett Pk.xxxxx/2004/5. számú végzésével vette nyilvántartásba.

A per szempontjából releváns időszakban hatályos alapszabálya értelmében a szakszervezet célja a tagjainak érdekképviselése és érdekvédelme. Feladatának tekinti tagjainak jogi, szociális, kulturális és egyéb jóléti szolgáltatások nyújtását, a rendelkezésére álló erőforrásokat e célokra fordítja (11.h. pont). A tagsági jogviszony tartalmára vonatkozó 2. pont értelmében a tag jogsegélyt vehet igénybe, amely jogi tanácsadást és képviseletet is jelenthet. A teljes jogú tagnak képviselet jár a szolgálati, illetőleg foglalkoztatási jogviszonyával összefüggő büntető, munkaügyi, polgári peres és nemperes ügyekben, valamint fegyelmi és méltatlansági eljárások során (22.f. pont).

A szakszervezet tagjának - egyebek mellett - kötelezettsége a tagdíj rendszeres megfizetése.

Az alperes 2011. augusztus 2-ától kezdődően tagja a felperesi egyesületnek.

Az alperes az ellene indult fegyelmi- és két büntetőeljáráshoz kapcsolódóan összesen három alkalommal is igénybe vette az alapszabály által biztosított jogsegélyt. Ennek keretében mindhárom esetben - 2012. június 18-án, 2012. június 25-én és 2013. március 27-én - megbízási szerződést

kötött dr. L. Zs. ügyvéddel, hogy képviselét e három eljárásban ellássa. A szerződések azonos szövegezésűek, kizárólag az egyes eljárások számát és tárgyát tekintve egyediesítettek. A szerződéseket az alperes megbízóként, az ügyvéd megbízottként kötötte meg. Az ügy ellátásáért a szerződő felek mindhárom esetben 50 000 forint megbízási díjat kötöttek ki, amely tartalmazta a megbízott valamennyi költségét és kiadását. A felperes mindhárom megbízási szerződésben tartozásátvállalóként szerepel, azaz a kötelezettel - az alperessel - megállapodott abban, hogy a szerződésekben kikötött, egyenként 50 000 forint megbízási díjat, mint tartozást tőle átvállalja, s ezen átvállaláshoz a megbízott ügyvéd hozzájárulását adta (megbízási szerződés 3. pont). A szerződés 5. pontja szerint a felperes vállalta, hogy az alperest terhelő fizetési kötelezettséget nevében és helyette teljesíti a megbízott ügyvéd felé. Az alperes ennek fejében azt vállalta, hogy amennyiben a felperesnél fennálló tagsága az átvállalt fizetési kötelezettség teljesítését (az ügy végleges lezárását) követő 3 éven belül bármely okból megszűnik, a támogatás összegét 15 napon belül megtéríti a TMRSZ részére. A szerződés 9. pontja akként rendelkezik, hogy a tartozás átvállaló (a felperes) és a megbízó (az alperes) megállapodnak abban, hogy amennyiben a megbízó az ügye végleges lezárásától számított 3 éven keresztül nem lép ki a szakszervezetből, s ezen időszak alatt minden hónap 10. napjáig eleget tesz a tagdíjfizetési kötelezettségének, akkor a 3 éven túli kilépése esetén a megbízási ellátásának költségei viselése alól mentesül.

A felperes a három szerződésben átvállalt egyenkénti 50 000 forintos megbízási díjakat 2012. július 24-én, 2012. augusztus 15-én, majd 2013. május 6-án a megbízott részére megfizette.

Az alperes a szakszervezeti tagdíjfizetési kötelezettségének nem folyamatosan tett eleget: 2012. januárjában, továbbá 2014. szeptember és december közötti hónapokban összesen 5 havi hátralékot halmozott fel. 2015. január 30-án kelt levelében a felperes felszólította, hogy 3 napon belül fizessen meg a szakszervezet részére 7 800 forint elmaradt tagdíjat, 150 000 forintot a TMRSZ által kifizetett ügyvédi megbízási díjakra tekintettel, valamint 20 000 forint adminisztrációs költséget. A felszólítást a megbízási szerződés 9. pontjára alapította, hivatkozva arra, hogy az alperes a tagdíjfizetési kötelezettségének nem tett eleget, ezért a megbízási díjak megfizetésére köteles.

Az alperes 2015. február 5-én 6 500 forint elmaradt tagdíjat megfizetett a felperesnek.

Az alperes jelenleg is a szakszervezet tagja, 2015. március 5-től kezdődően tagdíjfizetési kötelezettségének banki átutalás útján tesz eleget.

A fizetési meghagyással indult, de az alperes ellentmondása folytán perré alakult eljárásban a felperes kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 171 300 forint, ennek 2014. szeptember 1-től járó kamatai és a perköltség megfizetésére. Azzal érvelt, hogy az alperes nem tett folyamatosan eleget tagdíjfizetési kötelezettségének, ezért tagdíj-hátralékát, továbbá a részére biztosított jogi képviselői szolgáltatás ellenértékét és az azzal felmerült adminisztrációs költséget köteles megfizetni. Hivatkozott a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) megbízási szerződésre vonatkozó 478-479. §-aira, 314. §-ára, végül 201. §-ának (1) bekezdésére.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes költségben való marasztalását kérte. Azzal védekezett, hogy az elmaradt tagdíjat felszólításra megfizette, a jogi képvisellettal felmerült megbízási díjat pedig csak az esetben kellene kiegyenlíteni a szakszervezet felé, ha tagsági viszonyát megszüntette volna.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 1 300 forintot, ennek 2014. szeptember 1-től járó kamatait. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a

felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 10 000 forint perköltséget, míg az államnak 200 forint kereseti illetéket, s kimondta, hogy a további le nem rótt 14 800 forint illetéket az állam viseli.

A határozata indokolásában kifejtette, hogy a peres felek között megbízási szerződéses jogviszony nem áll fenn, mert a megbízási szerződést az alperes megbízóként dr. **L. Zs.** ügyvéddel, mint megbízottal kötötte. E szerződésben a felperes tartozás-átvállalóként szerepel, s mivel a megbízott ügyvéd a tartozásátvállaláshoz hozzájárult, kötelezettsége az volt, hogy a megbízó helyett a megbízási díjakat a megbízott részére megfizesse. Hangsúlyozta, hogy a peres felek közötti jogviszonyt egyrészt a tartozás-átvállalás, mint megállapodás, másrészt az egyesületi tagsági jogviszony tartalma alapján kellett elbírálni. A tartozásátvállalásra vonatkozó megállapodásban foglalt kötelezettségének a felperes eleget tett, a peres felek között fennálló tagsági jogviszony tartalmával összhangban állóan, ily módon biztosította tagja részére az érdekképviselést és érdekvédelmet, s nyújtott számára jogi szolgáltatást. Ennek az ügyvédi képviseletben megnyilvánuló jogsegélynek az igénybevételére az alperes, mint a szakszervezet tagja volt jogosult, hiszen a felperes létesítő okirata értelmében a teljes jogú tagnak képviselet jár a szolgálati, illetőleg foglalkoztatási jogviszonyával összefüggő büntető- és fegyelmi eljárások során. Ezen szakszervezeti tagsági viszonyából eredő jogát a költségek viselése tekintetében kiegészítette és pontosította a jogi képviselővel kötött megbízási szerződés, amelyben a szakszervezet a tagsági jog érvényesülésével járó ügyvédi munkadíjban megnyilvánuló fizetési kötelezettséget átvállalta.

Kiemelte, hogy ezen átvállalt összeg esetleges visszafizetéséről a megbízási szerződésben rögzített, de a tartozásátvállaláshoz kapcsolódó 5. és 9. pontok rendelkeznek. Mindkét pont nyelvtani értelmezése során arra a következtetésre jutott, hogy a tag akkor köteles visszafizetni az egyesület által kiegyenlített ügyvédi munkadíjat, ha a díjfizetéstől, illetve az adott ügy végleges lezárásától számított 3 éven belül bármely okból megszűnik a szakszervezeti tagsága. A 9. pont értelmében pedig, ha az ügy végleges lezárásától számított 3 év után szűnik meg a tagsági jogviszony, de addig a tag határidőben megfizette a tagdíjat, a tagsági jogviszony megszűnése ellenére is mentesül a visszafizetési kötelezettség alól. Hangsúlyozta, hogy a 9. pont - szemben a felperes álláspontjával - nem értelmezhető úgy, hogy a tagdíjfizetési késedelem az alapszabályban rögzített és önmagában a tagság tényéből fakadó jogsegélyre, jogi képviseletre való jog elvesztését jelentené. A tagdíjfizetési késedelem esetére a létesítő okirat ilyen szankciót nem tartalmaz.

Döntő jelentőséget tulajdonított annak a ténynek, hogy az alperes tagsági jogviszonya folyamatosan fennáll, jelenleg is tagja a szakszervezetnek, márpedig a megbízási szerződések 5. és 9. pontjai csak arra az esetre írnak elő visszafizetési kötelezettséget a tag számára, ha tagsági jogviszonya megszűnik. Ebből következően pedig az alperest az ügyvédi munkadíj megtérítésének kötelezettsége nem terheli. Megjegyezte, hogy a megbízási szerződés 9. pontjában írt feltételek a felperes értelmezésével egyezően konjunktívák, ám ez azt jelenti, hogy a tagdíj nem rendszeres fizetése esetén is csak akkor keletkezik a tagnak kötelezettsége a szakszervezet által átvállalt megbízási díj megtérítésére, ha tagsági viszonyát az ügyének végleges lezárásától számított 3 éven túl megszünteti.

Tekintettel arra, hogy az alperes nem szegte meg a megbízási szerződésben és a tartozásátvállalásra vonatkozó megállapodásban foglaltakat, a Ptk. szerződésszegésre vonatkozó 314. §-a, illetve a szolgáltatás ellenszolgáltatás egyensúlyára vonatkozó 201. §-a alkalmazásának nem volt helye. Az

alperes csupán tagdíjfizetési kötelezettsége körében mulasztott, ám ennek a felperes alapszabálya szerint más jogkövetkezményei lehetnek.

Az adminisztrációs költség címén követelt 20 000 forinttal összefüggésben rámutatott, hogy a peres felek közötti tartozásátvállalásra vonatkozó megállapodás ilyen jellegű költségek viselését az alperes terhére egyébként sem írja elő, s ezen - a bíróság felhívása ellenére a felperes által nem részletezett, konkretizált, igazolt - kiadásokat egyéb címen sem követelheti a felperes.

Az elmaradt tagdíj címén érvényesített követelést részben alaposnak találva kötelezte az alperest 1 300 forint tagdíj kamataival együtt történő megfizetésére.

A pernyertesség-pervesztesség arányának figyelembevételével a Pp. 81. §-a (1) bekezdése alapján kötelezte a túlnyomórészt pervesztes felperest az alperes részére a jogi képvisellel kapcsolatban felmerült perköltség megfizetésére. A jogi képviselő munkadíját a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján állapította meg.

A felperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt kereseti illeték viseléséről ugyancsak a pernyertesség-pervesztesség arányának figyelembevételével határozott a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet (Kmr.) 13. § (2) bekezdése és 14. §-a alapján.

Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben a törvényszék határozatának részbeni megváltoztatását, keresetének teljes mértékben helyt adó ítélet hozatalát és az alperes költségben való marasztalását kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a megbízási szerződésben szereplő konjunktív feltétel kikötését, melyet az alapszabályra történő hivatkozással próbált meg jogszerűvé tenni. Nem vitatta, hogy a szakszervezet tagjait megilleti az ingyenes jogi segítségnyújtás és képviselő kedvezménye, ám ennek feltétele, hogy a tag a tagsági jogviszonyból fakadó kötelezettségeit, így tagdíjfizetési kötelezettségét is teljesítse. A szakszervezet szándéka szerint csak azt a tagját kívánja jogi képviselőben megnyilvánuló segítségben részesíteni, aki kötelezettségének maradéktalanul eleget tesz, az alperes azonban szerződést segezt, s a Ptk. 4. § (4) bekezdése értelmében saját felróható magatartására előnyök szerzése végett nem hivatkozhat. Abban az esetben, ha a felperes által megelőlegezett megbízási díjat és készkiadásokat nem kellene visszafizetni, előnyösebb helyzetbe kerülne azon tagtársaihoz képest, akik tagdíjfizetési kötelezettségüket is teljesítik.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítélete fellebbezéssel érintett részének helybenhagyását és a felperes költségben való marasztalását kérte.

Az ítélet tábla erre irányuló fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének az alperest marasztaló rendelkezését a Pp. 253. § (3) bekezdésében írtakra figyelemmel.

A fellebbezést alaptalannak találta.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg a tényállást és helyesen értelmezte a peres felek között fennálló jogviszonyt is. Ennek értelmében pedig közöttük polgári jogi jogviszony - megbízási jogviszony - nincsen, az alperes a felperes tagja, a felek között tagsági viszony van. Erre figyelemmel pedig a jogvitát nem lehet a Ptk. megbízási szerződésre vonatkozó szabályai alapján elbírálni, s nem irányadó a 4. § (4) bekezdésében foglalt rendelkezés sem. Ennek kapcsán az

ítélőtábla csupán megjegyzi, hogy a fellebbezésben idézett rendelkezés a Ptk.-ban rögzített, a felek polgári jogi jogviszonyára irányadó egyik alapelv, amely önmagában egy jogvita elbírálásának jogalapjaként nem vehető figyelembe, az elv tételes jogi normán keresztül érvényesülve lehet irányadó egy-egy konkrét esetben.

A törvényszék helytállóan hangsúlyozta, hogy az alperest, mint a szakszervezet tagját a felperes létesítő okirata értelmében megilleti a jogsegély, jogi tanácsadás és jogi képviselő is, az ezzel együtt járó költségek viselésének kötelezettsége nélkül. A felmerülő kiadások esetleges megtérítésére a megbízó alperes és a megbízott jogi képviselő közötti megbízási szerződés 5., illetve 9. pontja ad iránymutatást. E rendelkezéseket is helyesen értelmezte az elsőfokú bíróság, s hangsúlyozta, hogy a felperes által átvállalt és a megbízottnak megfizetett költségek megtérítésének kötelezettsége csak akkor terheli a megbízót, ha tagsági jogviszonya a szakszervezetben megszűnik.

A megbízási szerződés 5. pontjával kapcsolatban az ítélőtábla megjegyzi, hogy az abban írt 3 éves időtartam kezdő időpontja nem állapítható meg egyértelműen, mert adott esetben nem kétséges, hogy a felperes az átvállalt fizetési kötelezettségét teljesítette 2012., illetve 2013. évben, ám „az ügy végleges lezárása” a felperessel szemben indult büntetőeljárások egyikében még nem történt meg, a másik büntető eljárás pedig csupán 2015. január 26-án fejeződött be. A megbízási szerződés 9. pontjában a 3 éves időtartam kezdő időpontja egyértelműen lett meghatározva és az „az ügyének végleges lezárásától” kezdődik, amely a fentiek értelmében meg sem kezdődött, illetve nem telt el, ebből következően pedig a jelen tények alapján - figyelemmel arra is, hogy az alperes tagsági viszonya a felek egyező előadása szerint folyamatosan fennáll a szakszervezetben - nem illeti meg a felperest az általa követelt összeg.

Nem hagyható figyelmen kívül az az elsőfokú bíróság által is kiemelt tény, hogy a szakszervezet alapszabálya értelmében a tagdíjfizetési kötelezettség elmaradásának önálló, más szankciója van, mint amire a felperes keresetében hivatkozott.

Mindezekre tekintettel az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét a Pp. 253. § (2) bekezdése, illetve 254. § (3) bekezdése alapján tulajdonképpen helyes indokainál fogva helybenhagyta.

A fellebbezési eljárás során is pernyertes alperes részére a felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles fellebbezési eljárási költség megtérítésére. E címen az ítélőtábla az alperes képviselőjének munkadíját számolta el, melynek összegét az R. 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján határozta meg.

A felperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli a Kmr. 14. §-a értelmében.

D e b r e c e n, 2016. január 14.

Dr. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Veszprémy Zoltán s.k. előadó bíró, Dr. Kocsis Ottilia s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -